

**PROFESSOR, DR. JUR. PETER PAGH
KØBENHAVNS UNIVERSITET, JURIDISK FAI**

Miljø- og Planlægningsudvalget
L 60 - Bilag 3
Offentlig

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Christiansborg
1218 København K

11. november 2004

Vedr.: Lovforslag L 60 om ændring af lov om aktindsigt i miljøoplysninger

Jeg tillader mig herved at rette henvendelse til udvalget i forbindelse med Folketingets behandling af ovennævnte lovforslag, der har til formål at gennemføre EU's direktiv 2003/4 om offentlig adgang til miljøoplysninger. Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger er direktivet vedtaget med henblik på EU's ratifikation af Århus-konventionen om borgernes rettigheder på miljøområdet.

Danmark har tidligere tiltrådt Århus-konventionen og vedtog i 2000 en følgelovgivning. Når det nu alligevel er nødvendig med lovændringer, kan det derfor tages som udtryk for, at den danske følgelovgivning i 2000 var utilstrækkelig og undervurderede forpligtelserne efter Århus-konventionen.

Det fremsatte lovforslag lever imidlertid ikke på alle punkter op til kravene i direktiv 2003/4, hvilket er baggrunden for denne henvendelse. Problemet er, at de danske regler om prøvelse af afslag og tilsagn om miljøoplysninger ikke modsvarer reglen i direktivets artikel 6(2). Klage- og prøvelsesadgang er reguleret i den nuværende lovs § 4, stk. 5, hvorefter:

"Afgørelser om aktindsigt i miljøoplysninger kan påklages særskilt til den myndighed, der er klageinstans i forhold til afgørelsen eller behandlingen i øvrigt i den sag, begæringen om aktindsigt vedrører. Afslag på anmodning om aktindsigt, der er meddelt af et organ omfattet af § 1, stk. 2, og af forsyningsvirksomheder mv. omfattet af § 1, stk. 1, kan påklages til det i medfør af miljøbeskyttelseslovens kapitel 12 nedsatte Miljøklagenævn."

Reglen må sammenholdes med direktivets artikel 6, som i overensstemmelse med Århus-konventionen angiver:

" Artikel 6. Adgang til klage og domstolsprøvelse

1. Medlemsstaterne sikrer, at informationssøgende, som mener, at deres anmodning om adgang til oplysninger ikke er blevet besvaret, er blevet uretmæssigt afslået (enten helt eller delvis), er blevet utilstrækkeligt besvaret eller på anden måde ikke er blevet behandlet i overensstemmelse med artikel 3, 4 eller 5, har adgang til at få sagen prøvet ved en procedure, hvor den pågældende offentlige myndigheds handlinger eller undladelser kan revurderes af samme eller en anden offentlig myndighed eller efterprøves administrativt af et ved lov oprettet uafhængigt og upartisk organ. En sådan procedure skal være hurtig og enten billig eller helt gratis.

2. Ud over den i stk. 1 omhandlede adgang til klage sikrer medlemsstaterne, at den informationssøgende har adgang til prøvelse af en afgørelse ved en domstol eller et andet ved lov oprettet uafhængigt og upartisk organ, som kan efterprøve den pågældende offentlige myndigheds handlinger eller undladelser, og hvis afgørelser kan gøres endelige. Medlemsstaterne kan endvidere sikre, at tredjeparter, som belastes i forbindelse med offentliggørelse af oplysninger, også har adgang til retsmidler".

Sammenholdes de to bestemmelser, fremgår det, at den danske lovs § 4, stk. 5 på punkter ikke modsvarer direktivets artikel 6(2).

For det første er der ikke klageret til et uafhængigt organ i de tilfælde, hvor den pågældende miljøoplysning er indhentet i forbindelse med en offentlig myndigheds aktiviteter, der ikke er omfattet af klageadgang. Som praktiske eksempler kan eksempelvis nævnes miljøoplysninger indhentet i relation til kommunale affaldsordninger, oplysninger indhentet i forbindelse med miljøtilsyn og en del oplysninger indhentet af f.eks. Skov- og Naturstyrelsen. Dette virker uforståeligt i lyset af, at der i § 4, stk. 5 sidste punktum netop er indført en klageordning for forsyningsvirksomheder og andre organer. For disse virksomheder og organer kan afslag på aktindsigt indbringes for Miljøklagenævnet. For at bringe loven i overensstemmelse med direktivet vil det derfor være nødvendigt at gennemføre en tilsvarende regel for de tilfælde, hvor en offentlig myndigheds afgørelse ikke kan påklages. Det må i forlængelse heraf bemærkes, at hverken kommunaltilsynet eller Folketingets Ombudsmand i relation til direktivets ordning kan opfattes som en klageinstans. Lovteknisk kan dette klares med en tilføjelse til § 4, stk. 5, der herefter vil lyde:

“Afgørelser om aktindsigt i miljøoplysninger kan påklages særskilt til den myndighed, der er klageinstans i forhold til afgørelsen eller behandlingen i øvrigt i den sag, begæringen om aktindsigt vedrører. Afslag på anmodning om aktindsigt, der er meddelt af et organ omfattet af § 1, stk. 2, og afforsyningsvirksomheder mv. omfattet af § 1, stk. 1, kan påklages til det i medfør af miljøbeskyttelseslovens kapitel 12 nedsatte Miljøklagenævn. Tilsvarende kan afslag på aktindsigt, som ikke er omfattet af klageadgang til et uafhængigt nævn, indbringes for Miljøklagenævnet.”

Det andet problem er, at direktivets artikel 6(2) stiller krav om, at der også sikres retsmidler for de private parter, som kan have interesse i, at miljøoplysninger ikke udleveres. Der er ikke sikret sådanne retsmidler i den gældende lov og der er ikke i lovforslaget medtaget forslag herom. Da direktivets beskyttelse af tredjeparter ikke kan fraviges, er det nødvendigt at optage en regel herom i loven. Den enkle løsning er, at optage en særskilt regel som et nyt § 4, stk.7, hvorefter tredjeparter, der belastes ved udlevering af miljøoplysninger, kan påklage afgørelse herom til Miljøklagenævnet.

Det skal for god ordens skyld bemærkes, at nærværende henvendelse alene sker på egne vegne og hverken udtrykker Københavns Universitet eller det Juridiske Fakultets synspunkter, men at jeg opfatter henvendelsen som et naturligt led i den miljøretlige forskning jeg i øvrigt bedriver.

Med venlig hilsen

Peter Pagh